

PRÍHOVOR

Vážení klienti, nedávno som bol na stretnutí so zástupcom vlastníkov bytov jedného stredne veľkého domu v Petržalke. Jeho obyvatelia si na ostatnej spoločnej schôdzi odhlasovali, že si vybudujú vlastnú kotolňu. Chcel som sa dozvedieť, čo ich viedlo k takémuto rozhodnutiu, lebo podľa našich prepočtov tento dom odpojením sa od centrálného systému zásobovania teplom nedosiahne nižšiu cenu tepla. Hlavným argumentom, ktorým dodávateľ domovej kotolne presvedčil vlastníkov bytov, bol, samozrejme, pokles nákladov na teplo.

Po krátkom porovnaní nákladov sme spoločne prišli na to, že dodávateľ propagujúci domovú kotolňu „zabudol“ k variabilným nákladom pripočítať odpisy z investície a náklady na prevádzku a údržbu kotolne. Po započítaní všetkých nákladov nám zrazu cena tepla z centrálného systému vychádzala výhodnejšie. Zástupca vlastníkov vyzeral zaskočený. Spýtal som sa ho teda, či bude iniciovať nové stretnutie obyvateľov domu s cieľom informovať ich o týchto zásadných rozdieloch. Odpoveď znela: „Nie. Rozhodnutie už padlo.“

Je to veľká škoda. To, že sme vôbec neboli prizvaní na domovú schôdzu, je jedna vec. Čo je však horšie, keď sa ukázalo, že zvolené riešenie je pre vlastníkov bytov nevýhodné, nie je už priestor a čas znovu rozhodovať. Žiaľ, nie je to ojedinelý jav a nebudem polemizovať o tom, čím sú niektorí aktívni zástancovia domových kotolní motivovaní.

V každom prípade, výsledkom je len jeden víťaz – spoločnosť, ktorá celú investíciu zrealizuje. Porazených je však podstatne viac. Nie sú nimi len obyvatelia daného domu, ale aj všetci odberatelia, ktorí zostávajú

pripojení na centrálny zdroj. Pre rozhodnutie ich susedov sa totiž fixné náklady na budúci rok rozpočítajú medzi menší počet odberateľov, nehovoriac o znehodnocovaní majetku mestskej časti, ktorej systém centrálného zásobovania teplom v Petržalke patrí.

Ak je nám jedno, že budovaním vlastných kotolní niekoľkonásobne zvyšujeme vypúšťanie škodlivých spločín do ovzdušia, že zbytočne investujeme do zdrojov tepla, ktoré nie sú potrebné, a špatíme si prostredie budovaním komínov, možno by stálo aspoň za to dôkladne si preveriť, či z odpojenia sa od CZT vôbec plynie nejaké cenové zvýhodnenie.

Prajem vám príjemné čítanie a krásne leto.
Miroslav Kot
člen predstavenstva a obchodný riaditeľ

Novela zákona – len povinnosti alebo aj prínosy?

Od mája tohto roka nadobudla účinnosť Novela zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike. Zavádza isté povinnosti a kladie vyššie nároky na ekológiu výroby tepla. Zároveň však sľubuje zvýšenie energetickej efektívnosti a vytvára predpoklad na stabilizáciu cien tepla pre spotrebiteľov.

Obce a mestá nad 2 500 obyvateľov budú musieť pravidelne každých päť rokov prehodnocovať svoju koncepciu rozvoja v oblasti tepelnej energetiky. Tepelné koncepcie, ktoré kedysi samosprávy prijali, sú dnes v mnohých prípadoch neaktuálne. Nereagujú na vývoj legislatívy, technický vývoj, vývoj v oblasti obnoviteľných zdrojov a rozvoj územia ako takého, keď prichádzajú napr. nové priemyselné parky alebo obytné zóny. Pritom sú súčasťou územného plánu, takže pre poznanie smerovania tepelného hospodárstva v danom meste či obci sú veľmi dôležité.

Samosprávy budú musieť aj dôkladnejšie posudzovať výstavbu nových malých lokálnych zdrojov. Novela jasne stanovuje, za akých podmienok a čo všetko treba preskúmať, ak má byť vydané záväzné stanovisko mesta k takejto výstavbe. Skúmať sa bude najmä dosah na životné prostredie a tiež na cenu pre ostatných odberateľov. Individuálne domové kotolne totiž podstatne viac znečisťujú životné prostredie.

Novela by mala zvýšiť aj ochranu spotrebiteľa pred klamlivými informáciami o výhodách a nevýhodách odpájania sa od systémov CZT. Spotrebiteľ nie vždy dostáva úplné informácie o tom, aké náklady ho čakajú, ak si bude vyrábať teplo sám. V komplikovanej technicko-ekonomickej problematike je veľmi ľahké prehliadnuť niektoré legislatívne povinnosti. Tie môžu potom spotrebiteľovi prevádzku jeho domového kotla predražiť.

Kvôli čo najefektívnejšiemu nastaveniu opatrení európskej legislatívy v oblasti znižovania spotreby energií je potrebné zlepšiť prehľad o malých zdrojoch energií. Systémy CZT dnes pokrývajú viac ako 50 % spotreby tepla a teplej vody na Slovensku. Zvyšná takmer polovica zdrojov na výrobu tepla tak bola doteraz mimo dohľadu štátu. V takejto situácii sa len ťažko nastavujú efektívne politiky, napríklad čo sa týka znižovania spotreby energií a zlepšovania ekológie výroby.

Nové pravidlá v teplárstve, o ktorých hovorí novela, už myslia aj na obnoviteľné zdroje energií. Aj novopostavené budovy s projektovanou spotrebou tepla vyššou ako 30 MW musia byť zásobované primárne od dodávateľa, ktorý vyrába v okolí teplo vďaka

pokračovanie str. 2 >>>

obnoviteľným zdrojom, respektíve vysoko účinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla (KVET), ale len vtedy, ak sa takýmto odberom nezhorší energetická efektívnosť existujúceho zariadenia a ak sú splnené stanovené technické podmienky odberu.

Európska únia (EÚ) zaväzuje slovenských spotrebiteľov nainštalovať si do konca roka 2016 merače tepla. Pôvodne táto povinnosť platila už v minulosti, neskôr bola zrušená. Keďže vyplýva zo smernice EÚ o energetickej efektívnosti, bola implementovaná aj do zákona o tepelnej energetike. Dotkne sa však iba úzkej skupiny ľudí na Slovensku, ktorá doteraz merače neinštalovala, čo je len asi 10 – 20 %. Napríklad merače nemajú viaceré bytové domy, ktoré majú inštalovanú vlastnú kotolňu. Povinnosti sa vyhnú iba budovy s podlahovou plochou menšou ako 500 m², čo sú bytové domy s počtom bytov zhruba 9 – 10. Pre tie by totiž boli náklady v pomere k očakávaným úsporám tepla po nainštalovaní meračov neprímerne vysoké.

Cieľom úpravy má byť dosiahnutie úspor – merače majú určitý psychologický efekt. Domácnosti, ktoré majú inštalované merače

alebo pomerové rozdeľovače, šetria viac ako tie, ktoré ich nemajú. Na užívateľa bytu je vyvinutý určitý tlak, aby pracoval s ventilom a šetril teplo. Tým sa jeho náklady na teplo znižujú. Dôležité však nie sú len merače. Bytové domy musia hydraulicky vyregulovať systém a namontovať termostatické hlavice na radiátory. Ďalšou podmienkou je nastavenie správneho pomeru základnej a spotrebnej zložky pri rozpočítaní nákladov na vykurovanie.

Inštaláciu meračov by mal zabezpečiť správca alebo spoločenstvo vlastníkov bytov na náklady vlastníka budovy. To znamená, že merače si zaplatí každá domácnosť, čiže celkové náklady na inštaláciu meračov budú závisieť od počtu radiátorov. Určitou nevýhodou môžu byť náklady na montáž. Pritom návratnosť takejto investície z úspor je veľmi rýchla – maximálne do dvoch rokov.

Vo väčšine zmien, ktoré priniesla novela Zákona o tepelnej energetike, ide o premietnutie skúseností z praxe. Aspoň čiastočne sa zrovnoprávni povinnosti veľkých a malých zdrojov tepla.

Vlastná domová kotolňa – čo vám jej zástancovia nepovedia?

Aktuálna novela zákona o tepelnej energetike zaviazala aj malé kotolne oznamovať skutočnú cenu tepla. Vďaka tomu bude porovnávanie finálnych cien za teplo z CZT a z vlastných kotolní reálnejšie. Nie sú to však len skreslené informácie o cene, na ktoré sa pri odpájaní od CZT zabúda.

Na túto tému hovorí Miloš Valovič, senior manažér pre starostlivosť o zákazníkov spoločnosti Dalkia a.s.:

Dodávatelia individuálnych domových kotolní často sľubujú ročnú úsporu nákladov na teplo až 40 či 50 % alebo rýchlu návratnosť vložených prostriedkov. Aká je realita?

To je v bežných podmienkach, po zohľadnení všetkých relevantných nákladov, prakticky nedosiahnuteľné. Medzi podstatné položky zahrnuté v cene tepla totiž nepatria len náklady na energiu (voda, elektrina, zemný plyn). Dôležité je zobrať do úvahy aj samotnú výšku investície (napr. nákup kotla a stavebné úpravy budúcej kotolne), povinnosti spojené s prevádzkou, bezpečnosťou a pravidelnou údržbou domovej kotolne. Napr. odpojené bytové domy si musia pri poruche samy zabezpečiť opravu. Nemôžu sa spoľahnúť na dodávateľa tepla, ktorý v mnohých prípadoch ponúka služby dokonca nad rámec svojich povinností, ako napr. poruchovú službu. V kalkuláciách úspor nebyvajú bežne zahrnuté ani rôzne administratívne poplatky súvisiace so získaním stavebného povolenia, bankové poplatky a úrokové sadzby. Zabúda sa aj na fakt, že po ukončení životnosti zakúpených kotlov bude treba investíciu do nových kotlov a zariadení zo strany odberateľov tepla zopakovať a opätovne požiadať o úver. Alfou a omegou zostane, že náklady na teplo možno znížiť predovšetkým racionalizačnými opatreniami a nie výstavbou nového zdroja tepla. Patrí k nim, okrem iných, napr. aj hydraulické vyregulovanie vnútorného systému v domoch.

Ako výstavba malých zdrojov ovplyvňuje životné prostredie?

Viaceré štúdie potvrdzujú, že individuálne domové kotolne sú pre životné prostredie škodlivejšie ako systém centrálného zásobovania teplom a zvyšujú riziko chorobnosti obyvateľov. Analýzy poukazujú na to, že hodnota CO₂ vypusteného do ovzdušia z vlastnej kotolne je až osemkrát vyššia, ako je to v CZT. Nebezpečné oxidy dusíka (NOx) sa zvyšujú takmer dvojnásobne. Emisie si v domoch s takými kotolňami púšťame rovno pod nos a dýchajú to aj naše deti. Ekologické povedomie ľudí na Slovensku je, žiaľ, minimálne. Vlastné zdra-

vie pri rozhodovaní sa, či v systéme CZT ostať, alebo nie, v ňom zohráva len veľmi malú úlohu.

V čom vidíte najvýznamnejšie riziká a sociálne dosahy nesystémového odpájania sa od CZT?

V prvom rade je to zvýšenie neehospodárnosti výroby a dodávky tepla. Zariadenia na výrobu, ale aj rozvody, sú z hľadiska výkonu predimenzované, dochádza k zhoršeniu ich ekonomickej aj energetickej efektívnosti. A pokiaľ je reč o cene, každý, kto sa od CZT odpojí, prispieje k tomu, že pre ľudí, ktorí v systéme zostanú, bude CZT drahšie. Takto rozbehnutá špirála môže viesť k ďalšiemu a ďalšiemu odpájaní, pričom nie každý dom má finančné prostriedky na vybudovanie vlastného zdroja.

Slovensko má oproti krajinám západnej Európy pomerne dobre vybudovaný systém CZT. Má tento spôsob zásobovania teplom perspektívu aj do budúcnosti?

Na Slovensku je až 99 % systémov CZT v dobrom stave a má perspektívu ďalšieho rozvoja, ktorá by mohla stabilizovať cenu tepla v budúcnosti. Smernica EÚ o energetickej efektívnosti nás do roku 2020 zaväzuje, že musíme ušetriť 9 % z energií, a to sa týka aj tepla. Najefektívnejší spôsob, ako to doceliť, je práve v systéme CZT – nasadením obnoviteľných zdrojov energie, napr. biomasy. V malých zdrojoch nie je efektívne nasadiť obnoviteľné zdroje. Vo veľkých zdrojoch, spolu s kombinovanou výrobou elektriny a tepla (KVET), je, naopak, perspektíva obrovská. Prechod na alternatívne palivá je zároveň nástroj, ako do značnej miery znížiť jednotkovú cenu tepla oproti cene tepla zo zemného plynu. Navyše do budúcnosti bude rozdiel medzi cenou paliva pre malo-odber a veľko-odber narastať v neprospech malých zdrojov.

Pozitívny príklad z praxe

V uplynulom roku sa k CZT rozhodli pripojiť obyvatelia bytového domu na Kalinčiakovej 29 – 31 v Senci. Prevádzka pôvodnej vlastnej plynovej kotolne, ktorá už bola morálne aj technicky zastaraná, im spôsobovala nemalé problémy. „Neúmerné a časté náklady na opravy a údržbu viedli k úvahám o potrebe zaobstarať si novú kotolňu. Prostriedky domu boli obmedzené. Rozhodli sme sa pre rekonštrukciu toho dôležitejšieho, teda samotnej bytovky, a namiesto novej kotolne sme sa pripojili k CZT. Podstatným dôvodom pre zmenu bol tiež fakt, že režijné náklady na vlastnú kotolňu sú vysoké. Presvedčila nás najmä úspora financií nerealizovaním novej kotolne, primeraná cena tepla a spoľahlivé služby, ktoré Dalkia poskytuje,“ hovorí Mgr. Gabriela Džurnáková z Domovej správy.

Leto – obdobie údržby, revízií a opráv

Letné obdobie je okrem investičných akcií spravidla aj časom odstávok – t. j. prerušenia dodávok teplej úžitkovej vody. Za posledné obdobie sa dĺžka ich trvania podstatne skrátila. Väčšinou sú to tri dni, pri väčšom rozsahu prác to môže byť o pár dní viac. Na čo by v lete nemali odberatelia zabudnúť?

- **Pripraviť sa na vykurovaciu sezónu komplexne**

Počas letných odstávok sa realizujú najväčšie opravy, údržby a revízne kontroly, aby bolo všetko pripravené na vykurovaciu sezónu. Pre konečných spotrebiteľov je výhodné, ak na toto obdobie naplánuje odberateľ tepla aj práce na svojich odberných zariadeniach, kontroly a opravy vnútorných zariadení objektov (rozvody, uzatváracie armatúry). Termíny letných odstávok nájdete aj na našej webovej stránke www.dalkia.sk.

- **Pri odstávke dať pozor na vodu z „červeného kohútika“**

Ak počas odstávky teplej vody vypúšťate vodu z „červeného kohútika“, spotreba vody sa meria na vodomere teplej vody. Preto odporúčame, aby obyvatelia počas dní letnej odstávky neotvárali „kohútik“ teplej vody.

- **Radiátory zapnúť na maximum**

Keďže je dodávka tepla zastavená, nemusíte sa báť zvýšených nákladov na teplo. Uzatvorená termostatická hlavica spôsobuje tlak na regulačný ventil, čo vedie k jej nesprávnej funkčnosti. Naopak, naplno otvorený ventil umožňuje prirodzenú cirkuláciu vody vo vykurovacej sústave a zabraňuje vzniku usadenín a hrdzaveniu radiátora zvnútra.

- **Po ukončení letných odstávok odvzdušniť stúpačky teplej vody**

Odvzdušnenie je potrebné vzhľadom na to, že dochádza k odstavovaniu a vypúšťaniu vody zo systémov teplej úžitkovej vody (TÚV) v objektoch spotreby. Predídete tým problémom v dodávke TÚV.

- **Správcovské spoločnosti a zástupcovia SVB si majú objednať teplo do 10. augusta**

Rok 2014 je prvým rokom nového regulačného obdobia, ktoré sa končí rokom 2016. Návrh ceny tepla na rok 2014 bol výrobca a dodávateľ tepla povinný predložiť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) do 30. septembra 2013. Tento termín zapracovávame do zmlúv s našimi odberateľmi, v ktorých je stanovená povinnosť pre odberateľa objednať si teplo do 10. augusta bežného roka potvrdením *Dohody o objednanom množstve tepla* na nasledujúci rok.

Investície v regiónoch v roku 2014

Modernizácii, zvyšovaniu kvality a efektívnosti výroby tepla venujeme veľkú pozornosť. Postupne realizujeme investície, ktorými sa dodávka tepla v mestách, v ktorých Dalkia pôsobí, stáva efektívnou a ekologickou. Mnohé z týchto investícií pritom realizujeme práve v letnom období, mimo vykurovacej sezóny. Chceme, aby naši zákazníci neboli nijakým spôsobom obmedzovaní.

Na západe vyžadujú najväčšie investície bratislavské sídliská

Po minulom roku, ktorý sa niesol v znamení 15-miliónovej investície do kogeneračných jednotiek na výrobu tepla a elektriny, patrí medzi najvýznamnejšie investície v Bratislave rekonštrukcia teplovodných rozvodov v mestských častiach Dúbravka a Petržalka. Použitím nových materiálov sa významne znížia straty na trase. Investícia priniesie úsporu nákladov na opravy a minimalizuje výpadky v dodávkach tepelných energií, ku ktorým dochádzalo v dôsledku porúch.

S cieľom zabezpečiť optimálnu a efektívnu prevádzku budeme vo vybraných kotolniciach v Dúbravke, v Petržalke a v Podunajských Biskupiciach inštalovať kotly s menším výkonom. Nahradia súčasne inštalované kotly, ktoré sú na pokrytie potreby tepla na prípravu teplej úžitkovej vody v letnom období predimenzované. Okrem vyššej technickej účinnosti kotolne a nižšej spotreby zemného plynu tým dosiahneme aj vyššiu spoľahlivosť prevádzky.

V Petržalke prebieha aj realizácia hydraulického vyregulovania sekundárnych rozvodov teplej úžitkovej vody. Zámerom je dosiahnuť kvalitnejšie prerozdelenie TUV medzi jednotlivé vetvy, objekty a stúpačky vo vykurovacej sústave, t. j. zabezpečenie parametrov teplej úžitkovej vody v zmysle platnej legislatívy. Podmienkou je, aby bolo súčasne zabezpečené vyregulovanie celého okruhu príslušnej odovzdávacej stanice. Na tom sa musia podieľať všetky dotknuté strany – od dodávateľa cez jednotlivých správcov až po vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

Unikátny projekt na strednom Slovensku v skúšobnej prevádzke

Najvýznamnejšou investíciou Dalkie na strednom Slovensku je zmena palivovej základne kotla K6 z uhlia na splynutú biomasu v Dalkii Industry Žiar nad Hronom. Cieľom je stabilizovať cenu tepla pre koncového spotrebiteľa s dôrazom na zlepšenie kvality životného prostredia. V súčasnosti beží skúšobná prevádzka.

V meste Žiar nad Hronom Dalkia postupne, od roku 2004, vymieňa teplovodné rozvody. K dnešnému dňu je ich vymenených cca 56 %. V tomto roku je naplánovaná výmena na trase medzi ulicami Dr. Janského a M. Chrásteka v dĺžke 320 m.

Dalkia Lučenec a.s. pokračuje s montážou kompaktných odovzdávacích staníc tepla (KOST), ktorá tvorí základ jej investičných akcií v posledných rokoch. Výhodou KOST je kvalitnejšia dodávka tepla a lepšie prispôsobenie sa požiadavkám odberateľov. Tento rok prebehne inštalácia 11 KOST na najväčšom lučeneckom sídlisku Rúbanisko II, čím bude investičná akcia na tomto sídlisku ukončená. V snahe znížiť investičné náklady a zabezpečiť požadovanú kvalitu prác vykonávajú montáž naši zamestnanci.

Dalkia Brezno, a.s., bude investovať najmä do rekonštrukcie vonkajších teplovodných rozvodov a inštalácie novej technológie do plynových kotolní. Efektívnosť výroby a distribúcie tepla stúpa v Brezne od roku 2004 o vyše 13 %. Vďaka spomínaným opatreniam bude tento trend pokračovať aj ďalej.

Východ zameraný na školy

Na východe Slovenska plánuje Dalkia v tomto roku investovať najväčší objem peňazí do tzv. projektu EPC. Ide o projekt, ktorý rieši energetickú efektívnosť budov, konkrétne 67 stredných škôl v pôsobnosti Košického samosprávneho kraja (KSK). Odštartoval už v roku 2012 a je realizovaný na základe zmluvy s KSK uzatvorenej podľa zákona o energetickej efektívnosti. Zahŕňa zavedenie prísneho energetického manažmentu v školách a na základe zistených výsledkov odstraňovanie chýb, nedostatkov a porúch. Potom je na rade hydraulické a termostatické vyregulovanie vykurovacích sústav a preizolovanie teplovodných rozvodov v školách. Zákazník pri projekte EPC dostane komplexnú službu, dodávateľ hradí celú investíciu a tú mu potom spláca zákazník z dosiahnutých úspor. Práve úspora spotrebovanej energie a tým aj nákladov vynaložených na zabezpečenie požadovaného tepelného komfortu je garantovaným výsledkom projektu EPC. Už po prvom roku sa školám zaradeným do projektu podarilo vďaka spomínaným opatreniam ušetriť v priemere 4,4 % celkových prevádzkových nákladov na vykurovanie. Samozrejme, investície realizujeme mimo vykurovacej sezóny, počas letných prázdnin, aby nebol narušený vyučovací proces.

Súťaž LESY OKOLO NÁS pre zelenšie zmyšľanie

V školskom roku 2013/2014 zorganizovala Dalkia už 9. ročník vzdelávacej súťaže zameranej na ochranu životného prostredia. Tentoraz sa súťaž volala LESY OKOLO NÁS, a ako z názvu vyplýva, bola zameraná na tému lesa a jeho významu pre život ľudí a živočíchov.

Do projektu určeného žiakom 2. – 4. ročníka sa zapojilo 50 základných škôl v 16 mestách a obciach, v ktorých Dalkia pôsobí, čo predstavuje takmer 4 000 žiakov. Koncom marca nám prihlásené triedy odovzdali 200 výtvarných prác. Úlohou každej triedy bolo vytvoriť plagát propagujúci ochranu lesa v ich meste alebo okolí a napísať text s návrhmi ochrany tohto lesa. Žiakov aj učiteľov pri práci sprevádzali zaujímavé pedagogické materiály. Vďaka týmto učebným pomôckam, vypracovaným špeciálne pre tento projekt, sa deti dozvedeli, čo je les, na čo slúži, aký je jeho význam, aké druhy lesa existujú, a veľa ďalších dôležitých informácií. Projekt bol obohatený o sprievodné akcie s cieľom lepšie pochopiť tému – boli to besedy s lesnými pedagógmi zo spoločnosti Lesy SR, š.p., a zo Štátnych lesov TANAPu. Potom na jednotlivých pobočkách Dalkie prebehli lokálne kolá, kde poroty zložené z predstaviteľov miest, výtvarníkov, odborníkov na životné prostredie a školstvo vybrali tri najlepšie práce, postupujúce do národného kola. To sa tento rok uskutočnilo koncom mája v priestoroch Tatranskej galérie v Poprade. Celoslovenským víťazom sa stala trieda IV. B zo ZŠ Viliama Záborského vo Vrábľoch. Na druhom mieste sa s rovnakým počtom bodov umiestnili triedy IV. A zo ZŠ s MŠ Francisciho v Poprade a IV. A zo ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským A. Molnára Szencziho v Senci. Tretie miesto obsadila trieda III. B zo ZŠ s MŠ Štefana Moyzesa v Žiari nad Hronom.

„Zmyslom vzdelávacích súťaží je zvýšiť povedomie medzi deťmi a umožniť im osvojiť si zásady ekologického správania v každodennom živote. V Dalkii životné prostredie chránime nielen efektívnejšou a ekologickou výrobou tepla, ktorá je našou hlavnou aktivitou podnikania. Využívame aj obnoviteľné zdroje energie, a preto v značnej miere prispievame k ochrane životného prostredia na Slovensku i v celej Európe,“ uviedol regionálny riaditeľ spoločnosti Dalkia pre Východ Ľuboš Kertész. „Sme veľmi radi, že účasť je z roka na rok vyššia. Ozývajú sa nám aj školy, ktoré sme aktívne neoslovili, ale chceli by súťažiť,“ dodal člen predstavenstva spoločnosti Miroslav Kot.

Porota hodnotila nápaditosť a originalitu samotných výtvarných prác, ale aj sprievodných textov. „Mali sme neľahkú a zodpovednú úlohu,

pretože každá z finálových prác v sebe niesla zaujímavé posolstvo a my sme chceli vybrať to najlepšie. Zdalo sa mi, že viaceré témy sa opakujú. Deti preberajú od nás dospelých všetko vrátane predstavy, že stromy by sa napríklad nemali rúbať. To je však diskutabilné. Vidieť, že mnohé triedy spolupracovali aj s miestnymi lesníkmi,“ povedal člen poroty Igor Stavný zo Štátnych lesov TANAPu. Pridala sa aj vedúca oddelenia školstva, mládeže a športu v Poprade Edita Pilárová: „Súťaže deti bavia, pretože ak môžu byť úspešné, tak ich to viac láka. Mnohé otravné veci z vyučovania sa dokážu naučiť zábavnou formou. Dostali pracovné zošity a absolvovali rôzne besedy. Je to prepojenie praxe, teórie, zábavy, hry a súťaženia.“

Triedy, ktoré postúpili z lokálnych kôl, získali vstupenky na filmové predstavenie *Chrobáčikovia*, ktoré úzko súvisí s tematikou lesa a prírody. Okrem toho každý školák dostal diplom a milú vecnú cenu. Žiaci z víťaznej triedy získali od Dalkie atraktívnu cenu – dvojdňový výlet do Bojníc, s programom nabitým rôznymi aktivitami. Všetkým ešte raz srdečne blahoželáme! ☺

Pre mestá a komunity, ktoré v nich žijú, je Dalkia partnerom nielen v oblasti svojej podnikateľskej činnosti. Je pre nás prirodzené poskytovať podporu tým, ktorí ju potrebujú. Pomáhame prostredníctvom vlastnej nadácie alebo účasťou na rôznych projektoch a podujatiach kultúrneho, spoločenského a sociálneho charakteru. Tohtoročný jún bol na aktivity tohto druhu naozaj bohatý.

Dalkiáci opäť vyšli do ulíc svojho mesta

... vytiahli kolegov z práce, obliekli si tematicky ladené tričká a išli pomáhať. Do dobrovoľníckej akcie s názvom *NAŠE MESTO*, ktorá je najväčším podujatím firemného dobrovoľníctva na Slovensku a v strednej Európe, sa tento rok zapojilo spolu 30 zamestnancov Dalkie. V Košiciach budú mať školáci zo ZŠ Bernolákova a v Poprade škôlkari z MŠ Dostojevského vďaka dobrovoľníkom z našich radov vynovený plot. V Bratislave pracovali zamestnanci Dalkie pre štyri organizácie. Jedna skupina sa na jeden deň stala výtvarnými umelcami – podarilo sa jej vytvoriť krásnu mozaiku stromu z polámaných kachličiek na budove OZ Brána do života. Iná skupina maľovala záhradný altánok Krízového centra magistrátu hlavného mesta SR a pomohla tak skrásliť oddychový areál pre ľudí v núdzi. Ďalší z našich kolegov zasa maľovali plot okolo cirkevnej ZŠ Narnia. Nezaháľali ani dobrovoľníci v areáli Dostihovej dráhy, ktorí stavali stánky a Kultúrnym zariadeniam Petržalky tak pomohli s organizáciou už 17. ročníka podujatia *Dni Petržalky*.

Deň krivých zrkadiel má odbúrať predsudky

Aj tento rok sa v polovici júna konalo na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave jedinečné podujatie *Deň krivých zrkadiel*, ktorého mottom je: *Sme iní, no nie horší. Dovoľte nám žiť s vami, nie vedľa vás!* Cieľom tejto celoslovenskej akcie, ktorá okrem Bratislavy prebieha v rôznych mestách Slovenska, je pozitívnym príkladom ovplyvňovať postoje verejnosti a odbúravať predsudky voči ľuďom s mentálnym postihnutím. Dospelí umelci a deti s mentálnym postihnutím v spolupráci so Združením pre pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR pripravujú vždy 12. júna pre divákov zaujímavý program: koncerty, divadelné predstavenia, tanečné vystúpenia a rozličné sprievodné podujatia. Neraz máte možnosť zakúpiť si originálne autentické výrobky z chránených dielní – také, aké nemá nik! Inak to nebolo ani na už deviatom ročníku podujatia, ku ktorému sa s radosťou i hrdosťou pripojila aj spoločnosť Dalkia.

Dni Petržalky aj s prehliadkou kotolne

Počet návštevníkov podujatia *Dni Petržalky* každým ročníkom stúpa. Nečudo. Veď organizátori ich lákajú na bohatý program a zábavu – predstavenia detských i seniorských súborov, koncerty, jarmok remesiel, petržalskú burzu kníh, najrôznejšie kulinárske súťaže a množstvo iných sprievodných podujatí. Tentoraz bola účastníkom *Dní Petržalky* aj spoločnosť Dalkia. Pre obyvateľov sídliska a všetkých záujemcov pripravila *Deň otvorených dverí* kotolne s prehliadkou kogeneračnej jednotky – modernej technológie kombinovanej výroby tepla a elektriny, ktorú v závere minulého roka inštalovala v 18 kotolniach v Petržalke. Prišli veľkí aj malí a ťažko povedať, ktorí z nich mali viac otázok. Deti sa navyše mohli zapojiť do vedomostných súťaží zameraných na ekológiu a úsporu energií, ktoré prebiehali v dalkiáckom stánku. Za odmenu ich tu čakali milé prekvapenia.

- prehliadka
- odborný výklad

Štvrtročník spoločností v skupine Dalkia na Slovensku

Redakčne pripravili: Tatiana Birošová, Petra Habánová, Miroslav Kot, Jozef Legény, Miloš Valovič

Kontakt: komunikacia@dalkia.sk | Grafické spracovanie a tlač: ID Reklama s.r.o.

Náklad: 1 500 ks zadarmo | www.dalkia.sk

